

مقررات مورد عمل بانک‌ها در زمینه صادرات خدمات و کالاهای غیر نفتی

اداره صادرات بانک مرکزی، در راستای سیاست‌های هیأت وزیران و شورای عالی صادرات مبنی بر ساده و روان‌سازی و حذف مقررات زاید و هم‌چنین، به منظور تسریع و تسهیل در دسترسی صادرکنندگان و کارکنان شبکه بانکی، مقررات مورد عمل بانک‌ها در زمینه صادرات خدمات و کالاهای غیرنفتی را به صورت بخشنامه‌ای واحد تدوین و تنظیم کرده است.

بخشنامه موصوف در ۲۴ صفحه نگارش یافته و همراه با فورم‌ها و دستورالعمل‌های مربوط برای بانک‌ها ارسال و یادآوری شده است که این بخشنامه جایگزین کلیه بخشنامه‌های قبلی می‌باشد.

مجموعه ابلاخی مورد بحث بدین شرح است:

الف - تعهدنامه ارزی

۱- انواع تعهدنامه ارزی

- تعهدنامه ارزی صادرات کالا (تعهد نوع

(۱)

- تعهدنامه ارزی صادرات خدمات فنی و

مهندسی (تعهد نوع ۲)

- تعهدنامه ارزی صادرات کالا در

چارچوب قرارداد خدمات فنی و مهندسی (تعهد

نوع ۳)

- مجوز صدور کالا از طریق گشایش اعتبار

اسنادی صادراتی دیداری (تعهد نوع ۴)

- مجوز صدور کالا از طریق گشایش اعتبار

اسنادی صادراتی مدت دار (تعهد نوع ۵)

- تعهدنامه صادرات کالا از طریق

بازارچه‌های مرزی و مرزنشینان و شرکت‌های

تعاونی مرزنشینان (تعهد نوع ۶)

- تعهدنامه ارزی جهت خروج موقت کالاهای وارداتی (تعهد نوع ۷)

۲- فرم تعهدنامه ارزی

بانک‌ها مکلفند نسبت به چاپ فرم تعهدنامه ارزی نوع ۱ با آرم مخصوص خود در ۵ نسخه رنگی با ذکر شماره ۱ تا ۵ به ترتیب نسخه اول به رنگ سفید، دوم زرد، سوم آبی، چهارم سبز و پنجم قرمز یا تعیین شماره سریال اقدام و آن را در اختیار شعب ارزی ذیربط قرار دهند. برای سایر تعهدنامه‌های ارزی، بانک‌ها بر حسب

○ جانبازان و آزادگانی که تمایل به ادامه فعالیت صادراتی نداشته باشند، برای تمدید سررسید تعهدنامه ارزی خود مشمول ۵۰ درصد تخفیف در پرداخت خسارت تاخیر می‌شوند.

ضرورت می‌توانند نسبت به چاپ یا تکثیر آنها اقدام لازم بعمل آورند.

ب - شرایط ارایه تعهدنامه ارزی

۱- تشکیل پرونده صادراتی

بانک‌ها قبل از تشکیل پرونده صادراتی

می‌بایست صفحه «ملاحظات» کارت بازرگانی

متقاضی را مشاهده نمایند.

۱-۱- در صورتیکه صادرکننده فاقد پرونده

صادراتی در شعب دیگر آن بانک و سایر بانک‌ها

باشد، پس از احراز هویت و شناسایی محل

فعالیت و سکونت صادرکننده نسبت به تشکیل

پرونده صادراتی اقدام نماید.

۱-۲- در صورتیکه صادرکننده دارای

پرونده صادراتی در دیگر شعب آن بانک و یا

سایر بانک‌ها باشد، بانک پس از استعلام از شعبه مربوط و نداشتن تعهدنامه ارزی سررسید گذشته نسبت به تشکیل پرونده صادراتی اقدام نماید. در غیر اینصورت، قبل از تسویه کامل تعهدنامه‌های ارزی موعده گذشته از تشکیل پرونده خودداری شود.

تبصره: شعب بانک‌ها موظفند حداکثر ظرف مدت یک هفته از تاریخ دریافت استعلام نسبت به ارسال پاسخ اقدام نمایند. مسوولیت هرگونه سوء استفاده احتمالی از عدم ارسال پاسخ به عهده شعبه استعلام شونده می‌باشد. شعبه استعلام‌کننده در صورت عدم دریافت پاسخ در مهلت مذکور می‌بایست نسبت به انجام درخواست متقاضی اقدام لازم بعمل آورد.

۱-۳- شماره پرونده صادراتی در صفحه «ملاحظات» کارت بازرگانی درج و به مهر شعبه ممهور شود.

۲- شرایط عمومی صادرکننده

۱-۲- دارا بودن کد اقتصادی

۲-۲- دارا بودن کارت بازرگانی معتبر یا

مجوز صدور کالا از وزارت بازرگانی

به استناد تبصره ۳ ماده ۳ قانون مقررات

صادرات و واردات، شرکت‌های تعاونی

مرزنشین، ملوانان، پیلوران و کارگران ایرانی

مقیم خارج از کشور دارای کارنامه شغلی از

وزارت کار و امور اجتماعی (مجاز) از داشتن

کارت بازرگانی معاف می‌باشند.

۲-۳- نداشتن تعهدنامه ارزی سررسید

گذشته نزد شبکه بانکی کشور

۳- سقف صادراتی و میزان وثایق

۳-۱- بانک‌ها موظفند نسبت به ارایه

تعهدنامه ارزی در موارد ذیل بدون رعایت سقف

تعهد صادراتی و بدون اخذ وثایق، در روز مراجعه صادرکننده اقدام نمایند:

- صادرکنندگانی که اسامی آنها در دیسک کامپیوتری ارسالی درج گردیده است و یا تاییدیه مرکز توسعه صادرات ایران را در این خصوص ارایه نمایند.

- صدور کالا به روش اعتبار اسنادی غیرقابل برگشت

- واحدهای تولیدی که دارای پروانه بهره‌برداری بوده و تولید خود را راساً صادر می‌نمایند.

- صدور کالا با ارایه ارز قبل از صادرات

- صادرکنندگان خوشنام که دارای سابقه صادراتی بیش از ۵ سال می‌باشند.

- صادرکنندگان نمونه براساس اعلام این بانک

- صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی

۳-۲- بانک‌ها موظفند نسبت به ارایه تعهدنامه ارزی به سایر صادرکنندگان با رعایت سقف تعهد صادراتی و اخذ وثایق طبق جدول «شرایط هماهنگ برای ارایه تعهدنامه ارزی به صادرکنندگان کالاهای غیرفنی» [تصویر پیوست] اقدام نمایند. در صورتیکه صادرکننده از شعب مختلف بانک‌ها اقدام به اخذ تعهدنامه ارزی نماید، رعایت سقف مزبور در مجموع تعهدنامه‌های ارزی ایفا نشده کل شعب بانک‌ها الزامی است.

۲- انواع وثایق

- وجه نقد

- سفته عندالمطالبه با ظهرنویسی و امضای ضامن معتبر

- وثیقه ملکی معتبر

- ضمانتنامه بانکی و یا ضمانتنامه صندوق ضمانت صادرات ایران

- سپرده‌های ارزی و ریالی (مزیایای سپرده‌های مدت‌دار ارزی و ریالی به ذینفع آن تعلق می‌گیرد).

- اسناد حساب‌های ارزی و ریالی بنا به درخواست ذینفع

- سایر وثایق سهل‌البیوع به تشخیص بانک

ج- تکمیل فرم تعهدنامه ارزی

۱- صدور کالا

۱-۱- قسمت «الف» کلیه نسخ تعهدنامه می‌بایست به‌طور کامل و خوانا توسط صادرکننده در شعبه تکمیل و امضا شود. انجام این مورد در خصوص اشخاص حقوقی می‌بایست براساس مهر و امضاهای مجاز در

اساسنامه باشد.

۱-۲- قسمت «ب» توسط بانک اخذکننده تعهدنامه با ذکر نام گمرک مورد نظر و بدون خط‌خوردگی و لاک‌گیری تکمیل و ضمن نگهداری نسخه پنجم نزد خود، نسخ اول تا چهارم را جهت ارایه به گمرک در اختیار صادرکننده قرار می‌دهد. اصلاح نام گمرک پس از حاشیه‌نویسی در هاشم تعهدنامه ارزی با مهر و امضای شعبه بلامانع است.

۱-۳- گمرک مربوط پس از تکمیل بند «ج» هر چهار نسخه تعهدنامه ارزی و مهر و امضای آن، نسخه چهارم را نزد خود نگهداری و نسخ اول و دوم تعهدنامه را به صادرکننده مسترد و نسخه سوم را به انضمام تصویر یا نسخه‌ای از اظهارنامه کالای خروجی (اظهارنامه صادرات) کالا حداکثر هر ۱۵ روز یکبار به اداره بین‌المللی /

○ بانک‌ها می‌توانند به ارزشهای سپرده شده صادرکنندگان سود مناسب پردازند.

○ برای خروج موقت ماشین‌آلات و تجهیزات در چارچوب صدور خدمات فنی و مهندسی لازم است تعهدنامه ارزی توسط بانک اخذ شود.

خارج به بانک اخذکننده تعهدنامه ارسال خواهد نمود.

تبصره: در صورتیکه نوع ارز تعهدنامه ارزی و اظهارنامه کالای خروجی متفاوت باشد، ارسال اطلاعات به سیستم ماشینی و تسویه تعهدنامه ارزی می‌بایست با نوع ارز قابل وصول مندرج در ظهر تعهدنامه ارزی انجام شود.

۱-۴- محل امضای شعب بانک‌ها در فرم تعهدنامه ارزی به مهر برجسته مهور شود.

۱-۵- بندهای «د» و «ه» پس از تسویه تعهدنامه ارزی به صورت قسمتی یا تمام توسط شعبه مربوط حسب مورد تکمیل خواهد شد.

۱-۶- مهلت استفاده از تعهدنامه ارزی جهت ارایه به گمرک و صادرات کالا دو ماه می‌باشد.

۱-۷- صادرکننده موظف است پس از انجام مراحل گمرکی، نسخه اول تعهدنامه ارزی را که توسط گمرک مربوط تکمیل و تایید گردیده، به بانک اخذکننده تعهدنامه ارزی مسترد دارد.

۱-۸- در صورت عدم استفاده از فرم تعهدنامه ارزی جهت صدور کالا، صادرکننده ملزم به عودت هرچهار نسخه تعهدنامه ارزی به بانک مربوط بوده و شعبه نیز در صورت دریافت کلیه نسخ تعهدنامه ارزی، نسبت به ابطال و نگهداری آن در سوابق خود اقدام خواهد نمود.

۱-۹- در صورتیکه نسخ تعهدنامه ارزی قبل از صدور کالا طبق اظهار صادرکننده مفقود شده باشد، بانک موظف است مراتب را سریعاً جهت فاقد اعتبار بودن تعهدنامه ارزی صادره برای صدور کالا با درج شماره، تاریخ و سریال تعهدنامه ارزی به گمرک مربوط و دفتر صادرات گمرکی ایران اعلام نماید.

۱-۱۰- در صورت برگشت تمام یا قسمتی از کالای صادره، بانک‌ها می‌بایست پس از دریافت تاییدیه گمرک، نسبت به اصلاح مبالغ ارزی و ریالی تعهدنامه ارزی اقدام نمایند.

۲- صدور خدمات فنی و مهندسی

۲-۱- بخش خدماتی قرارداد (تعهد نوع ۲) بسند «الف» این تعهدنامه ارزی مانند بند «الف» فرم تعهدنامه صدور کالا «تعهد نوع ۱» توسط صادرکننده و بندهای «ب» و «ج» توسط شعبه تکمیل می‌شود. مبلغ تعهدنامه ارزی مربوط به استناد تصمیم کمیته ماده ۱۸ آیین نامه مقررات حمایتی دولت برای صادرات خدمات فنی و مهندسی تعیین می‌شود.

۲-۲- بخش کالایی قرارداد (تعهد نوع ۳) از این فرم برای تعهدنامه‌های ارزی خروجی قطعی و موقت کالا و تجهیزات استفاده می‌شود و نحوه تکمیل آن مانند فرم تعهدنامه ارزی صدور کالا «تعهد نوع ۱» می‌باشد.

د- اعتبار اسنادی صادراتی

۱- در صورتیکه وجه اعتبار بیش از مبلغ تعهدنامه ارزی باشد، صادرکننده الزامی به فروش ارز مازاد به بانک نداشته و می‌تواند به عنوان ارز منشاء خارجی از آن استفاده نماید.

۲- در صورتیکه وجه اعتبار اسنادی قبل از انقضای مهلت ۸ ماهه تعهدنامه ارزی وصول شود و صادرکننده تمایل داشته باشد به جای تسویه تعهدنامه ارزی آن را به مصارف دیگری برساند، بدون اخذ وثیقه و یا با اخذ وثیقه حسب مورد با توجه به بند «ب-۳» این بخشنامه ارز اعتبار تا سررسید تعهدنامه در اختیار صادرکننده قرار گیرد. بدیهی است تا ارایه ارز، تعهدنامه ارزی مربوط تسویه نشده تلقی و قابل پی‌گیری خواهد بود.

۳- در صورتی که طبق شرایط اعتبار حمل به دفعات مجاز باشد، اخذ تعهد نوع ۴ یا ۵ از صادرکننده برای هر محموله الزامی است.

۵- تسویه تعهدنامه ارزی

۱- مهلت تسویه

مهلت تسویه تعهدنامه‌های ارزی با توجه به نوع تعهد به شرح ذیل می‌باشد:

۱-۱- تعهدنامه‌های ارزی نوع یک، چهار و شش مدت ۸ ماه از تاریخ اظهارنامه خروجی کالا

۱-۲- تعهدنامه‌های ارزی نوع دو و سه براساس برنامه زمان بندی دریافت وجه در چارچوب قرارداد و یا اعتبار اسنادی

۱-۳- تعهدنامه ارزی نوع پنج برای کالاهای مصرفی حداکثر مدت ۳۶۰ روز و برای کالاهای سرمایه‌ای با تایید وزارتخانه ذیربط حداکثر ۵ سال از تاریخ معامله اسناد و تعهدنامه ارزی که در چارچوب قراردادهای فاینانس بلندمدت و با پوشش بیمه‌ای صادر می‌شوند، مطابق برنامه زمان بندی مندرج در قرارداد خواهد بود.

۱-۴- تعهدنامه ارزی نوع هفت مدت ۶ ماه از تاریخ خروج موقت کالا

۲- تمدید مهلت تسویه

۲-۱- تمدید سررسید تعهدنامه‌های ارزی مربوط به صادرات کالا به کشورهای آسیای میانه و آفریقا به شرط تکمیل فرم «تقاضای تمدید تعهدنامه ارزی» [تصویر پیوست] حداکثر به مدت یک سال از تاریخ سررسید اولیه، به دفعات و هر بار به مدت حداقل یک ماه و حداکثر سه ماه، با اخذ خسارت تاخیر

از قرارداد دلاری یک ریال برای هر روز تاخیر و واریز آن به حساب ۱۰۶۰۶/۲۶ نزد اداره معاملات ریالی این بانک، بلامانع است.

تبصره ۱- در سند مربوط به اخذ خسارت تاخیر لازم است شماره و تاریخ تعهدنامه ارزی و مدت تمدید دقیقاً درج گردد.

تبصره ۲- چنانچه صادرکننده تقاضای تقسیط خسارت تاخیر متعلقه را داشته باشد، پس از پرداخت نقدی حداقل ۱۰٪ خسارت تاخیر متعلقه و واریز آن به حساب اشاره شده، تقسیط باقیمانده خسارت تاخیر در ۳۶ قسط متساوی و متوالی ماهانه (شروع اولین قسط یک ماه پس از واریز نقدی) با اخذ تضمین کافی و معتبر با نظر اداره حقوقی آن بانک به منظور امکان پی‌گیری حقوقی در صورت عدم پرداخت

اقساط بلامانع می‌باشد.

تبصره ۳- ارایه تعهدنامه ارزی جدید منوط به تسویه کامل تعهدنامه یا تعهدنامه‌های تمدیدی و نداشتن تعهدنامه ارزی سررسید گذشته و پرداخت حداقل ۲۵٪ خسارت تاخیر خواهد بود. در این صورت، گواهی تسویه صرفاً جهت ارسال اطلاعات به سیستم ماشینی صادر و تا دریافت آخرین قسط خسارت تاخیر از ارایه آن به صادرکننده موکداً خودداری شود. در صورت عدم پرداخت اقساط در سررسیدهای تعیین شده، لازم است ضمن پیگیری حقوقی از ارایه تعهدنامه ارزی جدید خودداری گردد.

۲-۲- جانبازان (جانبازی ۲۵٪ و به بالا) و آزادگانی که تمایل به ادامه فعالیت صادراتی نداشته باشند، با ارایه کارت جانبازی یا آزادگی معتبر یا تاییدیه از سازمان مربوط، برای تمدید

○ انجام ثبت سفارش از محل مدلول سند اظهارنامه کالای خروجی برای واردات کالا امکان پذیر نمی‌باشد.

○ در صورتیکه تعهدنامه ارزی با ارایه ارز یا واردات کالا تسویه نشده باشد، ترخیص کالای برگشتی به شرط مطابقت با کالای صادر شده، به تشخیص گمرک، بلامانع است.

سررسید تعهدنامه ارزی خود مشمول ۵۰٪ تخفیف در پرداخت خسارت تاخیر می‌شوند. در غیر این صورت، بایستی مانند سایر صادرکنندگان خسارت تاخیر متعلقه را (به غیر از تعداد اقساط مذکور در تبصره ۴ ذیل) بدون تخفیف پرداخت نمایند.

تبصره ۱- به ازای هر یک درصد کاهش در درصد جانبازی از ۲۵٪ یک درصد از میزان تخفیف کاسته می‌شود.

تبصره ۲- تخفیف مذکور شامل آن دسته از تعهدنامه‌های ارزی می‌گردد که سررسید آنها حداکثر تا پایان سال ۱۳۷۸ باشد. تعهدنامه‌های ارزی سررسید شده در سال ۱۳۷۹ مشمول تخفیف نمی‌شوند.

تبصره ۳- چنانچه افراد مشروحه فوق تقاضای تقسیط خسارت تاخیر را داشته باشند، تقسیط آن در ۴۸ قسط متساوی و متوالی ماهانه (اولین قسط به هنگام تمدید وصول و به حساب فوق الذکر واریز گردد) با اخذ تضمین کافی و معتبر با نظر اداره حقوقی آن بانک بلامانع است.

۲-۳- در صورتیکه خسارت تاخیر جهت تمدید یا تسویه تعهدنامه ارزی صادرات کالا به کشورهای آسیای میانه و آفریقا به صورت علی‌الحساب یا قطعی دریافت شده باشد، برای تمدید مجدد و یا تسویه آنها با توجه به میزان خسارت تاخیر دریافتی از قرار دلاری سه ریال سررسید فرضی تعیین و از تاریخ سررسید فرضی به بعد خسارت تاخیر بر مبنای هر دلار یک ریال برای هر روز محاسبه و اخذ شود.

۲-۴- در صورت قصور بانک گشایش‌کننده اعتبار در پرداخت وجه اسناد در سررسید اعتبار، مشروط براینکه اسناد طبق شرایط اعتبار معامله شده باشد، آن بانک می‌باید بنا به درخواست ذینفع اعتبار، مهلت تسویه تعهدنامه ارزی را حداکثر در چهارمرحله و هر بار به مدت سه ماه بدون اخذ خسارت تأخیر تمدید نماید. پس از مدت مزبور، مراتب با ارایه مدارک مثبت جهت اتخاذ تصمیم به این اداره متعکس شود. تمدید مهلت تسویه اینگونه تعهدنامه‌های ارزی نافی مسوولیت صادرکننده در پیگیری وصول وجه اسناد و تسویه تعهدنامه ارزی نخواهد بود.

۳- تسویه تعهدنامه ارزی با ارز و صدور گواهی ارایه ارز تعهدنامه

۳-۱- ارز قبل از صادرات - صدور گواهی «ارایه ارز تعهدنامه قبل از صادرات» با کد فروشنده «۱» یا «۲» و فیلد بابت «۴»

- در صورت درخواست کتبی صادرکننده مبنی بر دریافت معادل ریالی ارز ارایه شده قبل از صدور کالا، صدور گواهی سپرده ارزی مجازی و خرید قطعی آن به نرخ احتمالی روز کاری قبل از درخواست الزامی است.

- پس از صدور کالا و دریافت اظهارنامه خروجی و نسخه تعهدنامه ارزی مربوط به شعبه، صدور گواهی تسویه طبق بند ۶ «گواهی تسویه تعهدنامه ارزی صادرات» به منظور تسویه تعهدنامه ارزی الزامی است.

- تسویه تعهدنامه ارزی که تاریخ اظهارنامه آن مقدم بر والورگواهی ارایه ارز قبل از صادرات می‌باشد، با در نظر گرفتن سررسید تعهدنامه ارزی جهت محاسبه تسریع یا تاخیر در تسویه با صدور گواهی تسویه بلامانع است.

۳-۲- ارز بعد از صادرات بانک ها مکلفند بنا به درخواست کتبی صادرکننده در قبال ارایه ارز به هر میزان با درج شماره تعهدنامه ارزی در گواهی ارایه ارز

تعهدنامه نسبت به تسویه تعهدنامه ارزی به صورت قسمتی یا تمام اقدام نمایند. در این مورد، نیازی به صدور گواهی تسویه نمی‌باشد.

- گواهی ارایه ارز تعهدنامه قبل / بعد از صادرات در سه نسخه با حاشیه نویسی نسخه اول: مخصوص شعبه، نسخه دوم: مخصوص اداره خارجه / بین‌الملل و نسخه سوم: مخصوص مشتری صادر گردد.

- گواهی ارایه ارز تعهدنامه قبل / بعد از صادرات جهت صدور کالا یا تسویه تعهدنامه ارزی غیرقابل انتقال است و ارز آن قابل برگشت نمی‌باشد.

۴- تسویه تعهدنامه ارزی با واردات کالا

۴-۱- صادرکنندگان کالا (به جز فرش دستباف، پسته، پوست، سالامبور، چرم و آرد که تعهدنامه‌های ارزی مربوط با ارایه ارز قابل تسویه می‌باشند) به کشورهای آسیای میانه و آفریقا در صورتیکه تعهدنامه ارزی خود را با ارایه ارز تسویه نمایند، می‌توانند ظرف مهلت مقرر پس از ثبت سفارش در وزارت بازرگانی نسبت به واردات کالاهای قابل ورود در قبال صادرات از همان مبادی، صرفنظر از کشور مبدا ساخت کالا توسط خود یا وکالتاً توسط سایر واردکنندگان مجاز با تکمیل وکالتنامه محضری اقدام نمایند. تاکید می‌شود، در هر صورت، صادرکننده مکلف به تسویه تعهدنامه ارزی خود با فروش ارز یا ارایه اصل پروانه سبز گمرکی می‌باشد.

تبصره - تعهدنامه‌های ارزی مربوط به کالاهای صادره به کشورهای آسیای میانه که به صورت ترانزیت به کشور مرجوع و مجدداً به مقصد دیگری به غیر از کشورهای یاد شده صادر می‌شود، صرفاً در قبال معرفی ارز قابل تسویه می‌باشد. ضروری است گمرک مربوط مقصد نهایی را در اظهارنامه صادراتی درج نماید.

۴-۲- صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی در قبال صدور خدمات (اعم از بخش خدماتی قراض داد، خروج موقت و قطعی کالاهای مورد نیاز پروژه) و واحدهای تولیدی در قبال صدور کالاهای تولیدی خود، صرفنظر از کشور مقصد، می‌توانند پس از ثبت سفارش در وزارت بازرگانی، ظرف مهلت‌های مقرر نسبت به ورود و ترخیص مواد اولیه، قطعات، تجهیزات و ماشین‌آلات مورد نیاز خود اقدام و تعهدنامه‌های ارزی را معادل ارزش پروانه سبز گمرکی نزد شعبه مربوط تسویه نمایند.

۴-۳- در صورتی که تاریخ ورود کالا به

کشور قبل از تاریخ اظهارنامه کالای صادراتی باشد، تسویه تعهدنامه ارزی پس از انجام ثبت سفارش از محل اظهارنامه کالای خروجی قبل از انقضای سررسید آن با صدور گواهی تسویه بلامانع است.

۴-۴- انجام ثبت سفارش از محل مدلول سند اظهارنامه کالای خروجی برای واردات کالا امکان‌پذیر نمی‌باشد. در صورت مفقود شدن نسخ اصل اظهارنامه کالای خروجی، تسویه تعهدنامه ارزی صرفاً با ارایه ارز و رعایت سایر مقررات امکان‌پذیر است.

۴-۵- نظر به اینکه در برخی از موارد پس از ترخیص کالاهای وارد شده از کشورهای آسیای میانه در قبال صادرات، بیش بود ارزش توسط گمرک ایران اعلام می‌شود، رعایت نکات مشروحه ذیل ضروری است:

- در صورتی که تعهدنامه ارزی مربوط

○ استفاده از گواهی سپرده ارزی صادره یک بانک جهت کالا و خدمات در سایر بانک‌ها امکان‌پذیر است.

تسویه نشده باشد، ارزش پروانه سبز گمرکی پس از کسر بیش بود ارزش، جهت تسویه تعهدنامه ارزی مبنای محاسبه قرار گیرد و مراتب به اطلاع گمرک برسد.

- در صورتی که تعهدنامه ارزی مربوط تسویه شده باشد، ضروری است بانک‌ها پس از اعلام موضوع بیش بود ارزش به صادرکننده، مدت یک ماه به نامبرده مهلت دهند تا نسبت به تودیع تعهدنامه ارزی به میزان بیش بود ارزش اقدام نمایند.

- صادرکننده موظف است ظرف مهلت هشت ماه از تاریخ صدور تعهدنامه ارزی با ارایه ارز و یا واردات کالا نسبت به تسویه آن اقدام نماید. در صورت عدم تودیع تعهدنامه ارزی توسط صادرکننده، لازم است موضوع از طریق اداره حقوقی آن بانک با هماهنگی اداره حقوقی بانک مرکزی به مراجع قضایی منعکس شود.

۴-۶- با توجه به انجام یک فقره ثبت سفارش از محل اظهارنامه‌های صادراتی صادرکنندگان مختلف توسط وزارت بازرگانی، ضروری است در اینگونه موارد اصل پروانه سبز گمرکی از واردکننده اخذ و به همراه تصویر و مشخصات تعهدنامه‌های ارزی (شماره، تاریخ،

مبلغ، نوع و مقصد کالای صادره و...) مورد استفاده برای ثبت سفارش که به مهر وزارت مذکور مهور شده باشد، جهت رسیدگی و صدور مجوز تسویه تعهدنامه ارزی به این اداره ارسال شود. چنانچه اصل پروانه سبز گمرکی قبلاً توسط واردکننده یا سایر بانک‌ها به این اداره ارسال شده باشد، ارسال مدارک صادراتی مذکور کفایت می‌نماید.

۵- برگشت و ترخیص کالای صادراتی

۵-۱- در صورتی که تعهدنامه ارزی با ارایه ارز یا واردات کالا تسویه نشده باشد، ترخیص کالای برگشتی به شرط مطابقت با کالای صادرشده به تشخیص گمرک، بلامانع است. چنانچه قسمتی از تعهدنامه ارزی تسویه نشده باشد، ترخیص کالای برگشتی به میزان تعهدنامه ارزی تسویه نشده نیز بلامانع است.

۵-۲- در صورتی که تعهدنامه ارزی به صورت قسمتی یا تمام با ارایه ارز تسویه شده باشد، برگشت کالای صادراتی منوط به اخذ تعهد کتبی از صادرکننده مبنی بر عدم هیچگونه ادعایی نسبت به میزان ارز فروخته شده و اعلام آن به گمرک می‌باشد.

۵-۳- در صورتیکه تعهدنامه ارزی با واردات کالا تسویه شده باشد، برگشت کالای صادراتی منوط به ارایه اظهارنامه صادراتی معتبر که با واردات کالا قابل تسویه باشد، به گمرک مورد نظر خواهد بود. ضروری است میزان استفاده از اظهارنامه کالای خروجی جهت ترخیص کالای برگشتی آن درج و به مهر و امضای گمرک برسد.

۵-۴- در صورتی که کالای برگشتی فاقد اظهارنامه کالای خروجی یا تعهدنامه ارزی باشد، گمرک رأساً در این مورد اتخاذ تصمیم خواهد نمود.

۶- خروج موقت و عودت کالای وارداتی

۶-۱- برای خروج موقت کالا و همچنین عودت کالای وارداتی که به صورت بدون انتقال ارز و یا با انتقال ارز از گمرک ترخیص شده باشد، لازم است تعهدنامه ارزی نوع ۷ در سه نسخه (نسخه اول مخصوص بانک مرکزی، نسخه دوم مخصوص گمرک و نسخه سوم مخصوص مشتری) توسط گمرک از متقاضی اخذ شود. در صورتی که کالا یا کالای جایگزین ظرف مدت

شش ماه از تاریخ خروج کالا به کشور مرجوع و ترخیص شود، تعهدنامه ارزی مربوط ابطال گردد. در صورتی که واردکننده تمایل به تسویه آن

با ارایه ارز داشته باشد، لازم است ارز ارایه شده به نرخ اعتبار گشایش شده خریداری و اعلامیه خرید ارز جهت ارایه به گمرک صادر شود.

تبصره: خروج موقت ماشین آلات و تجهیزات در چارچوب صدور خدمات فنی و مهندسی از این امر مستثنی بوده و لازم است طبق مقررات مربوط تعهدنامه ارزی توسط بانک اخذ شود.

۶-۲- برای عودت کالاهای وارداتی که از گمرک ترخیص نشده، نیازی به اخذ تعهدنامه ارزی نمی‌باشد.

۶-۳- در مواردی که جایگزین کالای وارداتی که قرار است برگشت شود، قبلاً به صورت بدون انتقال ارز وارد و ترخیص شده و مراتب مورد تایید گمرک باشد، عودت کالا - اعم از ترخیص شده یا نشده - بدون دریافت تعهدنامه ارزی بلامانع است.

۶-۴- چنانچه خروج کالا موکول به دریافت تعهدنامه ارزی شود، می‌بایست از متقاضی سپرده ریالی یا ضمانتنامه بانکی به نرخ رسمی (شناور) توسط گمرک اخذ گردد. ضمناً استرداد سپرده و یا ابطال ضمانتنامه مربوطه موکول به تسویه تعهدنامه ارزی خواهد بود. اخذ ودیعه از موسسات دولتی ضروری نمی‌باشد.

۶-۵- چنانچه کالای خارج شده و یا جایگزین آن ظرف مدت شش ماه از تاریخ خروج کالا به کشور وارد و ترخیص نگردد، لازم است سپرده دریافتی یا وجه ضمانتنامه به حساب ۱۰۶۰۶/۲۶ این بانک واریز و سند مربوط به همراه نسخه اول تعهدنامه ارزی و تصویر پشت و روی اظهارنامه خروجی کالا جهت پیگیری حقوقی به این اداره ارسال گردد.

۷- تسریع در تسویه

۷-۱- در صورتی که تعهدنامه ارزی قبل از انقضای مهلت ۸ ماهه با ارایه ارز تسویه کامل شود، مشمول تخفیف تسریع در تسویه به شرح ذیل می‌گردد:

- صادرات کالا به روش اعتبار اسنادی غیرقابل برگشت به ازای هر ماه دو درصد (۰.۲٪)
- صادرات کالا در قبال ارز قبل از صادرات یا بروات اسنادی به ازای هر ماه یک و نیم درصد (۰.۱۵٪)

- صادرات کالا به سایر روش‌ها به ازای هر ماه یک درصد (۰.۱٪)

۷-۲- روزهای کمتر از یک ماه کامل مشمول تخفیف نخواهد شد.

۷-۳- ملاک محاسبه مدت تسریع در تسویه، تاریخ ارایه آخرین قسمت از ارز تعهدنامه می‌باشد که پس از محلول نمودن معافیت، تسویه تعهدنامه را امکان‌پذیر می‌سازد.

۷-۴- تسویه تعهدنامه ارزی با واردات کالا مشمول تخفیف تسریع در تسویه نمی‌شود.

۸- تاخیر در تسویه

در صورتی که تعهدنامه ارزی بعد از انقضای مهلت مقرر تسویه شود، مشمول اخذ خسارت تاخیر معادل هر دلار یک ریال برای هر روز تاخیر و واریز آن به حساب ۱۰۶۰۶/۲۶ این بانک خواهد بود. ملاک محاسبه خسارت تاخیر برای تعهدنامه ارزی که با واردات کالا قابل تسویه می‌باشد، تاریخ ورود کالا به کشور است.

- چنانچه صادرکننده پس از تسویه کامل تعهدنامه ارزی با ارایه ارز یا واردات کالا، تقاضای تقسیط خسارت تاخیر متعلقه را داشته باشد،

○ نتایج ناشی از نوسانات نرخ ارز گواهی سپرده ارزی به ارز اعتبار، تا زمان گشایش اعتبار بر عهده مشتری خواهد بود.

بانک‌ها می‌توانند در قبال دریافت ۱۰٪ خسارت تاخیر به صورت نقد و واریز آن به حساب یاد شده، باقیمانده را حداکثر در ۳۶ قسط متساوی و متوالی ماهانه (شروع اولین قسط یک ماه پس از واریز نقدی) در قبال اخذ وثیقه معتبر و کافی با نظر اداره حقوقی آن بانک تقسیط و نسبت به صدور گواهی سپرده ارزی (برای تعهدنامه‌هایی که با ارایه ارز تسویه می‌شوند) اقدام نمایند.

- ارایه تعهدنامه ارزی جدید منوط به دریافت و واریز حداقل ۲۵٪ خسارت تاخیر متعلقه به حساب این بانک و رعایت سایر مقررات خواهد بود. در صورت عدم پرداخت اقساط در سررسیدهای تعیین شده، لازم است ضمن پیگیری حقوقی، از ارایه تعهدنامه ارزی جدید خودداری گردد.

- استفاده از وثیقه نقدی ذینفع پس از تسویه کامل تعهدنامه ارزی با ارایه ارز یا واردات کالا جهت تامین حداقل ۱۰٪ خسارت تاخیر نقدی و استرداد مابقی آن بلامانع خواهد بود.

۹- مصالحه ریالی

۹-۱- صادرکنندگانی که سررسید تعهدنامه‌های ارزی آنها قبل از ۷۸/۱/۱ باشد و تاکنون توسط سازمان تعزیرات حکومتی یا مراجع قضایی حکم قطعی علیه آنها صادر نشده

باشد، می‌توانند با تکمیل فرم «تقاضای مصالحه ریالی» [تصویر پیوست] درخواست مصالحه نمایند. ضروری است بانک‌ها وجه المصلحه را به صورت علی‌الحساب براساس جدول «نرخ مصالحه ریالی» [تصویر پیوست] دریافت و به حساب ۱۰۶۰۶/۲۶ این بانک واریز و سند آن را به انضمام تصویر فرم مذکور، جهت اخذ تاییدیه از هیات دولت به این اداره ارسال نمایند. بدیهی است مصالحه ریالی قطعی منوط به تصویب هیات دولت خواهد بود.

۹-۲- در صورت درخواست صادرکننده مبنی بر تقسیط وجه المصلحه ریالی، مشروط بر اینکه کل تعهدنامه‌های ارزی تسویه نشده وی از سقف دو بیست هزار دلار تجاوز ننماید و حداقل ۱۰٪ وجه المصلحه ریالی را ظرف مدت یک ماه از تاریخ درخواست به صورت نقد به حساب مذکور واریز نماید، تقسیط باقیمانده آن حداکثر در ۳۰ قسط متساوی و متوالی ماهانه (شروع اولین قسط یک ماه پس از واریز نقدی) با اخذ تضمین کافی و معتبر با نظر اداره حقوقی آن بانک به منظور امکان پیگیری حقوقی در صورت عدم پرداخت اقساط بلامانع می‌باشد. درخواست تقسیط وجه المصلحه برای تعهدنامه‌های ارزی بیش از سقف اشاره شده می‌بایست به این اداره ارسال گردد.

۹-۳- صادرکنندگانی که تعهدنامه‌های ارزی آنها با پرداخت خسارت تاخیر تعدید گردیده و بخواهند مصالحه ریالی نمایند، مبلغ خسارت تاخیر دریافت شده، بابت بخشی از وجه المصلحه منظور شود.

۹-۴- در صورت درخواست صادرکننده، واریز وثیقه نقدی موجود به حساب مذکور به عنوان بخشی از وجه المصلحه بلامانع است.

۹-۵- ارایه تعهدنامه ارزی جدید به صادرکنندگان مورد اشاره منوط به واریز حداقل ۲۵٪ وجه المصلحه ریالی به حساب این بانک می‌باشد. در صورت عدم پرداخت اقساط در سررسیدهای تعیین شده، لازم است ضمن پیگیری حقوقی از ارایه تعهدنامه ارزی جدید خودداری گردد.

و - استفاده از ارز حاصل از صادرات

۱- صدور گواهی سپرده

۱-۱- در صورتی که صادرکننده قبل از انقضای مهلت مقرر، تعهدنامه ارزی را با ارایه ارز به هر میزان و دریافت گواهی ارایه ارز تعهدنامه (به صورت قسمتی یا تمام) تسویه و درخواست کتبی خود را به بانک تسلیم نماید، بانک

می‌بایست درخواست صادرکننده را در دفاتر شعبه ثبت و نسبت به صدور گواهی سپرده ارزی در سه نسخه، نسخه اول به رنگ سفید مخصوص شعبه صادرکننده، نسخه دوم به رنگ زرد مخصوص اداره خارجه/ بین‌الملل و نسخه سوم به رنگ آبی و مهور به مهر «غیرقابل انتقال خارج از بورس» مخصوص ذینفع به میزان ارز ارایه شده اقدام نماید.

۱-۲- نرخ تسعیر ارز گواهی ارایه ارز تعهدنامه به ارز گواهی سپرده ارزی، نرخ رسمی خرید به فروش ارز در روز صدور گواهی سپرده ارزی و نرخ تسعیر ارز ارایه شده به ارز تعهدنامه به منظور تسویه آن کماکان نرخ رسمی خرید به خرید ارز می‌باشد. جهت تبدیل ارزهای عضو تشکیل‌دهنده یورو به یورو می‌بایست از نرخ‌های برابری ثابت آن ارزها به یورو استفاده شود.

۱-۳- برای هر فقره گواهی ارایه ارز تعهدنامه فقط یک فقره گواهی سپرده ارزی قابل صدور است، لیکن برای چند فقره گواهی ارایه ارز تعهدنامه صدور یک فقره گواهی سپرده ارزی بلامانع می‌باشد.

۱-۴- مهلت تسلیم درخواست برای اخذ گواهی سپرده ارزی حداکثر مدت دو ماه از تاریخ صدور آخرین گواهی ارایه ارز تعهدنامه و تسویه کامل آن می‌باشد. در صورتی که ارایه درخواست پس از مهلت مقرر دو ماهه انجام پذیرد، لازم است مراتب جهت اتخاذ تصمیم به این اداره منعکس گردد.

۱-۵- تعهدنامه‌های ارزی تسویه نشده سال‌های ۷۵ به بعد با توجه تاریخ اظهارنامه کالای خروجی آنها نسبت به درصد مجاز مشروحه ذیل مشمول صدور گواهی سپرده ارزی می‌شوند:

اقدام شود:
- بابت ارز ارایه شده در سال جاری، گواهی ارایه تعهدنامه و گواهی سپرده ارزی و برای مابه‌التفاوت درصد واریزنامه متعلقه از محل اعلامیه خرید ارز قبل از سال ۷۹ واریزنامه صادر شود.

- به میزان درصد مجاز، گواهی ارایه ارز تعهدنامه و گواهی سپرده ارزی و باقیمانده ارز از قرار دلاری ۳۰۰۰ ریال به حساب این بانک خریداری و اعلامیه خرید ارز صادر شود.

- برای باقیمانده ارز، گواهی ارایه ارز تعهدنامه و گواهی سپرده ارزی صادر شود.

- در صورت عدم فروش ارز تا پایان سال ۷۸ به میزان درصد مجاز گواهی ارایه ارز تعهدنامه و گواهی سپرده ارزی و باقیمانده ارز از قرار دلاری ۳۰۰۰ ریال به حساب این بانک

○ در صورت انصراف ضمانتخواه از صدور ضمانتنامه، می‌بایست گواهی ثبت آماری ابطال شود.

خریداری و اعلامیه خرید ارز صادر شود.

۱-۷- گواهی سپرده ارزی از محل گواهی ارایه ارز تعهدنامه قبل از صادرات طبق فرم «گواهی سپرده ارزی صادره از محل اعتبارات استادی ابطال شده/ کاهش یافته/ مازاد گواهی سپرده ارزی قبل از گشایش/ ارز مازاد/ گواهی ارایه ارز قبل از صادرات» با مهور نمودن به مهر «غیرقابل استفاده برای واردات کالا» صادر و همزمان نسبت به باز خرید آن اقدام شود.

۲- مهلت و نحوه استفاده از گواهی سپرده ارزی
مهلت استفاده از گواهی سپرده ارزی برای

قبل از انقضای مهلت ۸ ماهه تعهدنامه ارزی صادر شود، مهلت استفاده از آن تا سه ماه پس از انقضای سررسید تعهدنامه (حداکثر ۱۱ ماه) خواهد بود.

۱-۲- فروش به بانک

خرید گواهی سپرده ارزی از صادرکنندگان پس از تکمیل فرم «درخواست فروش گواهی سپرده ارزی در بانک» به نرخ اختتامیه روزکاری قبل از بورس پس از کسر کارمزد، به میزان پنج در ده هزار خواهد بود.

چنانچه ذینفع گواهی سپرده ارزی در مهلت مقرر از آن استفاده ننموده باشد، بانک موظف است در صورت درخواست ذینفع تا سه ماه دیگر آن را به نرخ اختتامیه بورس در روز کاری قبل از تاریخ ارایه درخواست پس از کسر کارمزد متعلقه خریداری نماید. پس از انقضای مهلت یاد شده نرخ باز خرید آن توسط بانک، نرخ اختتامیه آخرین روز سه ماهه دوم یا روز کاری قبل از تاریخ ارایه درخواست هرکدام کمتر باشد، خواهد بود.

۲-۲- عرضه در سازمان بورس

صادرکنندگان می‌توانند جهت فروش گواهی سپرده ارزی در بورس فرم «وکالتنامه فروش گواهی سپرده ارزی در بورس» را تکمیل و به شعبه ارایه نمایند.

اداره خارجه/ بین‌الملل فرم وکالتنامه را برای کارگزار خود در بورس ارسال و به طور همزمان اطلاعات آن را در قالب دیسکت کامپیوتری به اداره صادرات بانک مرکزی و سازمان بورس ارسال خواهد نمود.

کارمزد فروش گواهی سپرده ارزی در بورس بر مبنای سه در ده هزار از فروشنده توسط کارگزاران دریافت خواهد گردید.

بانک‌ها موظفند گواهی‌های سپرده ارزی

خریداری شده از مشتریان را پس از تکمیل فرم «وکالتنامه فروش گواهی سپرده ارزی در بورس» به نام خود، حداکثر ظرف مدت دو ماه از تاریخ خریداری جهت فروش در بورس عرضه نمایند.

دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی مشروحه

ذیل بدون اخذ مجوز این اداره مجاز به فروش

گواهی سپرده ارزی خود به بانک و یا سازمان

بورس نمی‌باشند: وزارت دفاع و پشتیبانی

نیروهای مسلح و شرکت‌ها و واحدهای تابعه،

وزارت نیرو و واحدهای تابعه بابت ارز حاصل از

صادرات برق، وزارت نفت و شرکت‌های وابسته

به آن از قبیل شرکت ملی صنایع پتروشیمی،

کالاهای صنعتی و معدنی	سایر کالاها	فروش دستیاف	ملاحظات
۷۵/۱۱/۳۰ لغایت ۷۵/۱۲/۱	٪۳۰	٪۳۰	
۷۵/۱۲/۲۹ لغایت ۷۶/۱۱/۱	٪۳۰	٪۱۰۰	
۷۶/۱۱/۷ لغایت ۷۶/۱۱/۸	٪۵۰	٪۱۰۰	
۷۶/۱۱/۸ به بعد	٪۱۰۰	٪۱۰۰	
تعهدنامه‌های ارزی سال ۷۴ مشمول صدور واریزنامه / گواهی سپرده ارزی نمی‌شوند.			

فروش به بانک/ بورس یا اخذ مجوز ثبت سفارش از وزارت بازرگانی و ارایه آن به بانک جهت گشایش اعتبار استادی، سه ماه از تاریخ صدور آن می‌باشد. در صورت صدور کالا به روش اعتبار استادی، چنانچه گواهی سپرده ارزی

۱-۶- چنانچه میزان ارز فروخته شده تا پایان سال ۷۸ برای تعهدنامه‌های ارزی سال‌های ۷۵ به بعد، بیشتر، کمتر یا مساوی درصد مجاز واریزنامه متعلقه باشد، برای صدور گواهی سپرده ارزی / واریزنامه به ترتیب به شرح ذیل

شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی، شرکت ملی گاز و واحدهای تابعه، شرکت ملی فولاد ایران و واحدهای تابعه.

۲-۳- واردات کالا و خدمات

صادرکنندگان کالا و خدمات می‌توانند در مهلت مقرر گواهی سپرده ارزی پس از ثبت سفارش در وزارت بازرگانی با کد «ارز متقاضی» جهت گشایش اعتبار اسنادی به نام خود اقدام نمایند.

بانک‌ها می‌بایست پس از دریافت نسخه گواهی سپرده ارزی مربوط به ذینفع، قسمت مربوط را تکمیل و پس از مهر و امضا نسبت به گشایش اعتبار اسنادی اقدام نمایند.

استفاده از گواهی سپرده ارزی صادره یک بانک جهت واردات کالا و خدمات در سایر بانک‌ها امکان پذیر است. صادرکننده می‌بایست نسخه مخصوص مشتری را همراه اوراق ثبت سفارش و سایر مدارک لازم حداکثر تا آخرین روز مهلت گواهی سپرده ارزی به بانک ارائه نماید. بانک دریافت‌کننده مدارک مجاز است پس از اخذ تایید گواهی سپرده ارزی از بانک صادرکننده اعتبار اسنادی را گشایش و بلافاصله نسبت به مطالبه و وصول ارز آن اقدام نماید.

نرخ تسعیر ارز ثبت سفارش به ارز گواهی سپرده ارزی نرخ رسمی فروش به خرید ارز در تاریخ گشایش اعتبار اسنادی می‌باشد.

در مواردیکه پیش پرداخت گشایش اعتبار اسنادی کمتر از صد درصد مبلغ اعتبار باشد، جهت تامین باقیمانده وجه اعتبار، نرخ تسعیر ارز ثبت سفارش به ارز گواهی سپرده ارزی، نرخ روز تامین مابه‌التفاوت ارز و حداکثر نرخ روز معامله اسناد می‌باشد.

انجام ثبت سفارش در وزارت بازرگانی و گشایش اعتبار اسنادی از محل گواهی سپرده ارزی و واریزنامه به طور مشترک با توجه به متفاوت بودن نحوه تامین ارز آنها برای پرداخت وجه اعتبار امکان‌پذیر نمی‌باشد.

۳- استفاده از واریزنامه

۳-۱- صادرکنندگان می‌توانند حداکثر تا پایان سال جاری از واریزنامه‌های سررسید نشده خود رأساً جهت انجام ثبت سفارش و واردات کالا به میزان ارزش واریزنامه پس از واریز پیش‌پرداخت معادل هر دلار ۳۰۱۵ ریال طبق مقررات استفاده نمایند.

۳-۲- بانک‌ها مجاز به تمدید سررسید

واریزنامه و یا تبدیل آن به گواهی سپرده ارزی نمی‌باشند.

۳-۳- بانک‌ها به نیابت از سوی بانک مرکزی واریزنامه‌های سررسید نشده را به نرخ اختتامیه گواهی سپرده ارزی در بورس در روز کاری قبل از تاریخ درخواست ذینفع و با کسر جمعاً ۳۰۰۲ ریال (۳۰۰۰ ریال به ازای هر دلار و ۲ ریال کارمزد) خریداری نمایند. واریزنامه‌های سررسید شده نیز توسط بانک‌ها به نرخ اختتامیه روز کاری سررسید یا روز خرید (سررسید قبل از سال ۷۸ نرخ واریزنامه و از ابتدای سال ۷۹ نرخ گواهی سپرده ارزی پس از کسر ۳۰۰۲ ریال) هرکدام کمتر باشد، قابل بازخرید خواهد بود.

۴- استفاده از ارز مازاد حاصل از صادرات ۴-۱- در صورتیکه صادرکنندگان، به استثنای دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی بند «و

○ اخذ کارمزد ضمانتنامه به ارز از ضمانتخواه مجاز نیست و می‌بایست معادل ریالی آن به نرخ گواهی سپرده ارزی دریافت شود.

۲-۲- این بخشنامه، تمایل به فروش ارز مازاد حاصل از صادرات را داشته باشند، خریداری آن به نرخ اختتامیه گواهی سپرده ارزی در بورس در روز کاری قبل از تاریخ درخواست بلامانع است.

۴-۲- جهت خرید ارز به شرح فوق نیازی به صدور اعلامیه خرید ارز نمی‌باشد. چنانچه ذینفع درخواست صدور اعلامیه را داشته باشد، صدور آن با کد «فروشنده ۲۶» بلامانع است. استفاده از ارز خریداری شده به منظور تسویه تعهدنامه ارزی، صادرات یا واردات کالا امکان‌پذیر نمی‌باشد.

۴-۳- برای فروش ارز مازاد ضروری است گواهی سپرده ارزی توسط اداره خارجه/ بین‌الملل به نام آن بانک صادر و در بورس عرضه شود.

۴-۴- ارز مازاد حاصل از صادرات شرکت‌های مستثنی شده فوق، پس از واریز به حساب جاری آنها، طبق دستورالعمل‌های اداره سیاست‌ها و مقررات ارزی قابل استفاده می‌باشد.

۵- استفاده از ارز حاصل از صادرات کالاهاى معاف از تودیع تعهدنامه ارزی در صورتیکه صادرکنندگان کالا و خدمات معاف از تودیع تعهدنامه ارزی تمایل به استفاده از ارز حاصل از صادرات برای واردات اقلام

مجاز در مهلت مقرر داشته باشند، بانک‌ها موظفند با صدور گواهی ارایه ارز تعهدنامه با کد «ارایه‌کننده ۲۶» یا اخذ شماره تعهدنامه ارزی از این اداره و درج آن نسبت به صدور گواهی سپرده ارزی اقدام نمایند.

۶- خرید گواهی سپرده ارزی از بورس

۶-۱- انجام ثبت سفارش جهت واردات کالاهای مجاز در قبال صادرات در وزارت بازرگانی

۶-۲- ارایه مدارک ثبت سفارش و سایر مجوزهای مورد نیاز به شعبه و تکمیل فرم «وکالتنامه خرید گواهی سپرده ارزی از بورس»

۶-۳- برای تسعیر نوع ارز ثبت سفارش به ارز گواهی سپرده ارزی جهت خرید از بورس نرخ رسمی فروش به خرید ارز در تاریخ تنظیم وکالتنامه ملاک محاسبه خواهد بود.

۶-۴- خرید گواهی سپرده ارزی از بورس برای هر ثبت سفارش صرفاً با یک نوع ارز امکان‌پذیر می‌باشد.

۶-۵- واریز معادل ریالی گواهی سپرده ارزی موردنیاز به حساب کارگزار بانک در بورس به صورت علی‌الحساب و ارایه فیش مربوط به شعبه.

۶-۶- اداره خارجه/ بین‌الملل فرم وکالتنامه به انضمام فیش واریزی را برای کارگزار خود در بورس ارسال و به طور همزمان اطلاعات وکالتنامه را در قالب دیسکت کامپیوتری به این اداره و سازمان بورس ارسال خواهد نمود.

۶-۷- کارمزد خرید گواهی سپرده ارزی از بورس بر مبنای سه در ده هزار از خریدار توسط کارگزاران دریافت خواهد گردید.

۶-۸- مهلت استفاده از گواهی سپرده ارزی خریداری شده از بورس برای گشایش اعتبار سه ماه از تاریخ صدور اعلامیه بورس می‌باشد.

۶-۹- شرکت‌های مشروحه ذیل با اخذ مجوز از اداره نظارت ارز، مجاز به خرید گواهی سپرده ارزی تا مبلغ پنج میلیون دلار در سال از بورس می‌باشند و برای تامین نیازهای وارداتی بیش از پنج میلیون دلار می‌توانند از طریق اداره مزبور با صدور گواهی ثبت آماری اقدام نمایند:

کلیه شرکت‌های خودروسازی، شرکت ملی فولاد ایران، صنایع مس ایران و شرکت‌های تابعه آنها، شرکت مخابرات ایران و شرکت‌های تابعه، شرکت دخانیات ایران.

۷- تسویه ارزی معاملات گواهی سپرده

ارزی

ارز گواهی‌های سپرده ارزی معامله شده در بورس مطابق «دستورالعمل تسویه ارزی بین بانکی معاملات گواهی سپرده ارزی در بورس» [تصویر پیوست] تسویه شود.

۸- سایر موارد مربوط به گواهی سپرده ارزی

۸-۱- چنانچه به هردلیلی کالای اعتبار اسنادی گشایش شده از محل گواهی سپرده ارزی صادرکننده یا خریداری شده از بورس حمل نگردد و یا کمتر حمل شود، بانک‌های گشایش‌کننده اعتبار موظفند پس از ابطال و یا کاهش مبلغ اعتبار و گواهی ثبت آماری، نسبت به بازخرید مبلغ استفاده نشده گواهی سپرده ارزی به نرخ اختتامیه روز کاری قبیل از درخواست، پس از کسر کارمزد متعلقه، اقدام و ظرف مدت ۲ ماه آن را در بورس عرضه نمایند.

۸-۲- بانک‌ها می‌توانند به ارزش‌های سپرده‌شده صادرکنندگان سود مناسب پرداخت نموده و هزینه‌های آن را از محل بکارگیری این منابع در بازار بین‌المللی و سایر امکانات تامین نمایند.

۸-۳- بانک‌ها تعهدات ارزی ایجاد شده از محل ارز گواهی سپرده ارزی را در سررسید مقرر راساً پرداخت می‌نمایند.

۸-۴- نتایج ناشی از نوسانات نرخ ارز گواهی سپرده ارزی به ارز اعتبار تا زمان گشایش اعتبار به عهده مشتری خواهد بود. برای این منظور، در هر مورد نیازی به صدور گواهی سپرده ارزی و یا تکمیل وکالتنامه خرید از بورس نمی‌باشد و بانک‌ها می‌بایست خالص عملکرد معاملات را به صورت روزانه، هفتگی یا ماهانه حسب مورد از طریق بورس مورد معامله قرار دهند.

۸-۵- نتایج ناشی از نوسانات نرخ ارز گواهی سپرده ارزی مجاز از زمان گشایش و یا ایجاد تعهد تا زمان پرداخت به عهده بانک خواهد بود.

تبصره ۱: در صورت وجود کسری، بانک‌ها می‌توانند با اخذ شماره ۸ رقمی از این اداره نسبت به خرید گواهی سپرده ارزی از بورس اقدام نمایند.

تبصره ۲: در صورت وجود مازاد، بانک‌ها می‌توانند با صدور گواهی سپرده ارزی آنرا در بورس عرضه نمایند.

۳. صدور ضمانتنامه ارزی ۱- کالای تولیدی صنعتی

صدور ضمانتنامه ارزی شرکت در مناقصه، حسن انجام کار و پیش پرداخت برای صادرکنندگان کالاهای تولیدی صنعتی با رعایت مراحل و نکات ذیل امکان پذیر است:

۱-۱- اخذ گواهی تایید صلاحیت ضمانتخواه در خصوص توانایی اجرای قرارداد یا موضوع مناقصه از وزارتخانه ذیربط و ارایه آن به بانک صادرکننده ضمانتنامه

۱-۲- ارسال درخواست بانک حاوی مشخصات ضمانتنامه (متقاضی، ذینفع، بانک کارگزار، مبلغ، درصد ضمانتنامه نسبت به کل قرارداد، نوع، موضوع و سررسید ضمانتنامه) به انضمام اوراق ثبت خدمت تکمیل شده، گواهی تایید صلاحیت و اسناد مناقصه یا قرارداد به این اداره

۱-۳- صدور ضمانتنامه پس از اخذ مجوز این اداره و گواهی ثبت آماری مربوط

۱-۴- صدور ضمانتنامه شرکت در مناقصه قبل از دریافت گواهی ثبت آماری، با مجوز این اداره بلامانع است.

۱-۵- پادار شدن ضمانتنامه پیش پرداخت منوط به وصول وجه پیش پرداخت توسط صادرکننده کالا و یا بانک صادرکننده ضمانتنامه می‌باشد.

۱-۶- پادار شدن ضمانتنامه حسن انجام کار موکول به دریافت اعتبار اسنادی و یا ضمانتنامه تعهد پرداخت به نفع صادرکننده می‌باشد. در صورت تقاضای حذف این شرط، ضروریست بانک و شایق کافی و معتبر از صادرکننده اخذ نماید تا در صورت مطالبه وجه ضمانتنامه توسط ذینفع، صادرکننده مکلف به تامین و پرداخت آن با ارز منشاء خارجی باشد.

۱-۷- اخذ وثایق از ضمانتخواه مطابق با مفاد آیین‌نامه صدور ضمانتنامه و ظهنویسی از طرف بانک‌ها [تصویر پیوست] مصوب مورخ ۷۳/۴/۱۸ شورای پول و اعتبار الزامی است.

۱-۸- نرخ تسعیر وجه‌الضمان، نرخ اختتامیه گواهی سپرده ارزی در روز کاری قبل از

صدور ضمانتنامه می‌باشد.

۹-۱- بانک‌ها مجاز به دریافت کارمزد به صورت ارزی - اعم از کارمزد بانک و کارگزار خارجی - نمی‌باشند و می‌بایست معادل ریالی آن را به نرخ گواهی سپرده ارزی از متقاضی دریافت نمایند.

۱۰-۱- چنانچه پرداخت وجه‌الضمان به ذینفع موضوعیت یابد، نرخ گواهی سپرده ارزی روز پرداخت وجه‌الضمان، ملاک تسویه حساب با متقاضی خواهد بود. از اینرو، هنگام صدور ضمانتنامه اخذ تعهدنامه کتبی از صادرکننده (ضمانتخواه) در این زمینه الزامی است.

۱۱-۱- در صورت انصراف ضمانتخواه از صدور ضمانتنامه، می‌بایست گواهی ثبت آماری ابطال شود.

۲- خدمات فنی و مهندسی

صدور ضمانتنامه‌های ارزی شرکت در مناقصه، حسن انجام تعهدات، پیش پرداخت و استرداد کسور وجه‌الضمان برای شرکت‌ها و موسسات صادرکننده خدمات فنی و مهندسی با رعایت مراحل و نکات ذیل امکان پذیر است:

۲-۱- اخذ گواهی تایید صلاحیت حاوی سقف ضمانتنامه، میزان تعهدات ارزی قرارداد و مهلت تسویه آن از کمیته ماده ۱۸ آیین‌نامه «مقررات حمایتی دولت برای صادرات خدمات فنی و مهندسی» [تصویر پیوست] و ارایه آن به بانک صادرکننده ضمانتنامه

۲-۲- ارسال درخواست بانک حاوی مشخصات ضمانتنامه (متقاضی، ذینفع، بانک کارگزار، مبلغ، درصد مبلغ ضمانتنامه نسبت به کل قرارداد، نوع، موضوع و سررسید ضمانتنامه) به انضمام اوراق ثبت خدمت تکمیل شده، گواهی تایید صلاحیت، اسناد مناقصه، قرارداد یا ابلاغیه ارجاع کار، حسب مورد به این اداره.

۲-۳- در مورد شرکت‌ها و موسساتی که دارای رتبه‌بندی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور هستند، ارایه گواهی تایید صلاحیت و سقف ضمانتنامه برای شرکت در مناقصه توسط سازمان فوق کفایت می‌کند.

۲-۴- صدور ضمانتنامه پس از اخذ مجوز این اداره و گواهی ثبت آماری

۲-۵- همزمان با صدور ضمانتنامه (به جز ضمانتنامه شرکت در مناقصه) اخذ تعهدنامه

ارزی براساس تصمیم کمیته ماده ۱۸ الزامی است.

۲-۶- صدور ضمانتنامه شرکت در مناقصه قبل از دریافت گواهی ثبت آماری، با مجوز این اداره بلامانع است.

۲-۷- پادار شدن ضمانتنامه پیش پرداخت منوط به وصول وجه پیش پرداخت اعتبار اسنادی یا قرارداد منعقد شده توسط صادرکننده خدمات و یا بانک صادرکننده ضمانتنامه می باشد.

۲-۸- پادار شدن ضمانتنامه حسن انجام تعهدات موکول به گشایش اعتبار اسنادی به نفع صادرکننده خدمات فنی و مهندسی و یا انعقاد قرارداد و همچنین ابطال ضمانتنامه شرکت در مناقصه مربوط می باشد، مگر اینکه ضمانتنامه شرکت در مناقصه در چارچوب این بخشنامه صادر نشده و یا قرارداد تحت شرایط ترک تشریفات مناقصه منعقد شده باشد.

۲-۹- اخذ وثایق به شرح ذیل می باشد:
- ضمانتنامه تا معادل ریالی ده میلیون دلار: ۳ درصد سپرده نقدی و ۹۷ درصد سفته.
- نسبت به مازاد معادل ریالی ده میلیون دلار تا پنجاه میلیون دلار: ۵ درصد سپرده نقدی و ۹۵ درصد سفته.
- نسبت به مازاد معادل ریالی پنجاه میلیون ریال: ۳ درصد سپرده نقدی و ۹۷ درصد سفته.

تبصره ۱: منظور از سپرده نقدی، وثایق موضوع بند «الف» ماده یک «آیین نامه صدور ضمانتنامه و ظهرونیسی از طرف بانکها» می باشد.

تبصره ۲: بانکها با مسوولیت خود می توانند تخفیفاتی در میزان سپرده نقدی و پذیرش سایر وثایق مورد قبول، قابل شوند.

۲-۱۰- نرخ کارمزد صدور ضمانتنامه های خدمات فنی و مهندسی تا مبلغ پنجاه میلیون دلار نیم درصد و مازاد بر آن سه دهم درصد می باشد. اخذ کارمزد ضمانتنامه - اعم از کارمزد بانک و کارگزار خارجی - به ارز از ضمانتخواه مجاز نیست و می بایست معادل ریالی آن به نرخ گواهی سپرده ارزی دریافت شود.

۲-۱۱- چنانچه پرداخت وجه الضمان به ذینفع موضوعیت یابد، نرخ گواهی سپرده ارزی روز پرداخت وجه الضمان، ملاک تسویه حساب با متقاضی خواهد بود. از اینرو، هنگام صدور ضمانتنامه اخذ تعهدنامه کتبی در این زمینه

الزامی است. در صورت ضبط ضمانتنامه، رعایت ماده ۶ آیین نامه «مقررات حمایتی دولت برای صادرات خدمات فنی و مهندسی» [تصویر پیوست] نیز الزامی می باشد.

ح - صدور کالا از طریق بازارچه های مرزی، مرز نشینان و تعاونی مرز نشینان

۱- نظر به اینکه طبق بند یک مصوبه شماره ۷۸۹۰۳ / هـ مورخ ۷۷/۱۲/۱۵ هیات وزیران [تصویر پیوست] صادرکنندگان کالا از بازارچه های مرزی، مرز نشینان و شرکت های تعاونی مرز نشینان تا سقف مقرر از تودیع تعهدنامه ارزی نزد شبکه بانکی معاف می باشند، مقرر گردید به منظور پیگیری حقوقی در مواردیکه صادرکنندگان مذکور نسبت به واردات کالا و تسویه اظهارنامه خود در مهلت مقرر اقدام نمی نمایند، تعهدنامه صادرات کالا (تعهدنوع ۶) را در سه نسخه تکمیل و به گمرک یا مسوول بازارچه مرزی حسب مورد ارائه نمایند. در این رابطه نیازی به تکمیل اطلاعات مربوط به بانکها نمی باشد.

۲- در صورت عدم تسویه در مهلت مقرر، گمرک می بایست نسخه اول تعهدنامه صادرات کالا را به انضمام تصویر اظهارنامه صادراتی جهت اقدامات بعدی به سرپرستی بانک ملی ایران استان مربوط ارسال نماید. در صورت تسویه تعهدنامه، گمرک از انعکاس آن به بانک خودداری خواهد نمود. سرپرستی بانک مذکور پس از دریافت مدارک اخیرالذکر و تکمیل اطلاعات مربوط به بانک، نسبت به پیگیری حقوقی اقدام خواهد نمود.

۳- گمرک مربوط مجاز است پس از انقضای مهلت مقرر، رأساً تا مدت شش ماه به شرط تکمیل فرم درخواست تمدید تعهدنامه های مربوط به صدور کالا از طریق بازارچه های مرزی، مرز نشینان و در ورود کالا به حساب ۱۰۶۰۶/۲۶ این بانک نسبت به تمدید مهلت و ترخیص کالای وارده با رعایت سایر مقررات اقدام نماید.

۴- در صورتیکه صادرکنندگان فوق تمایل به تسویه تعهدنامه با ارائه ارز داشته باشند، بانکها موظفند پس از تکمیل اطلاعات مربوط به بانک، نسبت به تسویه آن اقدام نمایند.

۵- صادرکنندگان مزبور جهت انجام

صادرات کالا بیش از سقف تعیین شده می بایست همانند سایر صادرکنندگان اقدام نمایند.

ط - صدور کالا توسط گردشگران خارجی

در صورتیکه گردشگران خارجی قصد خرید و خروج کالاهای مجاز را به صورت تجاری داشته باشند، بانکها موظفند با خرید ارز منشاء خارجی به نرخ گواهی سپرده ارزی نسبت به صدور اعلامیه خرید ارز با کد «فروشنده ۲۶» و پرفراژ نمودن آن که مههور به مهر و امضای شعبه مربوط باشد، اقدام نمایند. ضروری است عبارت «خروج کالا تا سقف ارزی این اعلامیه بدون تعهدنامه ارزی بلامانع است» در متن اعلامیه خرید ارز جهت ارائه به گمرک مورد نظر قید شود.

ی - کمیسیون رسیدگی به تعهدات ارزی صادرکنندگان

به استناد بند یک مصوبه شماره ۷۹۵۵۳ / ت ۲۱۰۱۲ / هـ مورخ ۷۷/۱۲/۲۷ هیات وزیران [تصویر پیوست] مقرر گردید موجه بودن یا نبودن عدم ایفای تعهدنامه های ارزی صادرکنندگانی که در موعد مقرر تعهدنامه های ارزی خود را ایفا نمی نمایند، طبق آیین نامه اجرایی پیوست در کمیسیون رسیدگی به تعهدات ارزی صادرکنندگان مطرح شود. ضمناً در رابطه با نحوه اجرای آیین نامه مذکور توضیحات ذیل ارائه می گردد:

- بانکها مکلفند در صورت عدم ایفای تعهدنامه ارزی در مهلت مقرر، ضمن ممنوع الصدور نمودن صادرکننده و اعلام آن از طریق اداره بین الملل / خارجه به کلیه بانکها، مراتب را با ارسال مدارک مربوط جهت رسیدگی در کمیسیون رسیدگی به تعهدات ارزی صادرکنندگان به این اداره منعکس نمایند.

- بانکها مکلفند نسبت به ارسال مدارک مربوط به عدم ایفای تعهدنامه های ارزی سررسید گذشته صادرکنندگانی که تاکنون به مراجع قضایی ارجاع نشده است، در اسرع وقت اقدام نمایند.